QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 2046/2024/1

Il-Pulizija

vs.

Pauline Marie Chetcuti

Illum it-tlieta (3) ta' April 2025

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellata **Pauline Marie Chetcuti**, detentriċi tal-Karta tal-Identita' bin-Numru 119588(M), akkużata quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli fit-12 ta' Jannar 2023 għall-ħabta ta' 08.10hrs ġewwa tul il-Kosta, Naxxar saqet vettura bin-numru ta' reġistrazzjoni FCR 415:

1. b'nuqqas ta' ħsieb, bi traskuraġni jew b'nuqqas ta' ħila fl-arti jew professjoni tagħha jew b'nuqqas ta' tħaris tar-regolamenti, involontarjament ikkaġunat offiża (ġrieħi) gravi fuq il-

persuna ta' John Denver Carino Azupardo (I.D. Nru. 342597(A)) mingħajr il-konsegwenzi msemmijin f'Artikolu 218 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta skont kif iċċertifika Dr. Jordy Borg MD mill-MDH;

2. saqet vettura tal-għamla Mazda Demio bin-numru tar-reġistrazzjoni FCR 415 b'manjiera traskurata;

3. saqet vettura tal-għamla Mazda Demio bin-numru tar-reġistrazzjoni FCR 415 b'manjiera bla kont.

Il-Prosekuzzjoni talbet li l-imputata tiġi skwalifikata mil-liċenzji kollha tagħha tas-sewqan.

Il-Qorti ġiet mitluba sabiex, f'każ ta' ħtija, minbarra li tinfliġġi l-piena skont il-liġi, tnaqqas il-punti mil-liċenzja tas-sewqan hekk kif stabbilit f'Regolament 36B u fi Skeda VI tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 65.18 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tal-20 ta' Jannar 2025, fejn il-Qorti ma sabitx lill-imputata ħatja tal-imputazzjonijiet addebitata fil-konfront tagħha u lliberataha minn kull ħtija u piena.

Rat ir-Rikors tal-appellant Avukat Ġenerali ppreżentat fit-12 ta' Frar 2025 fejn talab lil din il-Qorti sabiex: *"**<u>tħassar u tirrevoka</u>** s-sentenza appellata fejn ma sabitx lil Pauline Marie Chetcuti ħatja tal-akkużi kollha hekk kif dedotti kontriha u minflok ssibha ħatja tagħhom u tinfliġġi l-piena applikabbli skont il-liġi."*

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellata eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet is-sottomissjonijiet finali bil-fomm, fost liema l-konsulent legali tal-appellata ressqet eċċezzjoni dwar in-nullita' tar-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali.

Ikkunsidrat

Illi din hija sentenza dwar eċċezzjoni mressqa mill-appellata Pauline Marie Chetcuti fejn tisħaq li r-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali huwa improponibbli u li huwa irritu u null u, f'każ li din l-eċċezzjoni ma tintlaqax, dwar il-mertu tar-Rikors tal-appellant.

Illi fir-Rikors tal-appell tiegħu l-appellant Avukat Ġenerali jitlob li din il-Qorti tħassar u tirrevoka s-sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti u minflok issib lill-appellata ħatja tal-imputazzjonijiet dedotti kontra tagħha u konsegwentement tinfliġġi l-piena applikabbli skont il-liġi.

Illi l-fatti ta' dan il-każ jirrigwardaw inċident fejn fit-12 ta' Jannar 2023 għal ħabta ta' 08.15am daħal rapport li fi Triq il-Kosta, Naxxar ħdejn l-i*Splash and Fun Waterpark* kienet ittajret persuna. Eventwalment l-appellata allura imputata tressqet quddiem l-Ewwel Qorti fejn ġiet akkużata bl-imputazzjonijiet imsemmija aktar 'il fuq f'din is-sentenza.

Ikkunsidrat

Illi l-Qorti ser tibda l-konsiderazzjonijiet tagħha billi tindirizza l-eċċezzjoni mressqa mill-appellata waqt li kienu qed jinstemgħu s-sottomissjonijiet bil-fomm fejn hija tisħaq li r-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali huwa null minħabba li huwa msejjes biss fuq l-apprezzament żbaljat tal-provi. Hija tagħmel riferenza għal Artikolu 413(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi din il-Qorti tinnota li Artikolu 413(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta japplika meta l-Qorti tal-Maġistrati tkun qiegħda tiddeċiedi kawżi li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni oriġinali tagħha. F'dan il-każ l-appellata allura imputata ġiet mixlija bi ksur:

- ta' Artikolu 226(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta li jistabbilixxi piena ta' priġunerija għal żmien mhux iżjed minn sitt xhur jew multa ta' mhux iżjed minn elfejn u tliet mija u

disgħa u għoxrin Euro u sebgħa u tletin ċenteżmu (€2,329.37); u

- ta' Artikolu 15 tal-Kapitolu 65 tal-Liġijiet ta' Malta li jġib miegħu piena ta' sena priġunerija jew multa ta' mhux iżjed minn elf u mitejn Euro (€1,200).

Illi b'hekk ifisser li dak li l-appellata allura imputata ġiet akkużata bih f'dawn il-proċeduri jaqa' taħt il-ġurisdizzjoni oriġinali tal-Qorti tal-Maġistrati u b'hekk l-Avukat Ġenerali seta' jressaq r-Rikors tal-appell tiegħu biss taħt Artikolu 413(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi minn qari tas-sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti jirriżulta li hija sejset id-deċiżjoni tagħha fuq il-fatt li mill-provi mressqa quddiemha mill-Prosekuzzjoni kien hemm kunflitt fil-provi u li għalhekk, skont hi, ma kienx intlaħaq il-livell ta' prova rikjest fil-kamp kriminali. Dan jirriżulta minn dik il-parti tas-sentenza appellata fejn jingħad hekk (*a fol.* 78):

> "Jirriżulta kunflitt kbir ta' provi dwar id-dinamika tal-inċident u b'hekk ma hemmx il-livell ta' provi rikjest fil-kamp kriminali u isegwi li Pauline Marie Chetcuti mhux ħatja tal-imputazzjonijiet fil-konfront tagħha."

Illi b'żieda ma' dak li ngħad hawn fuq għandu jingħad ukoll li minn qari tar-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali jirriżulta li hu ressaq aggravju wieħed li huwa intitolat: "Apprezzament żbaljat tal-provi". Apparti minn dan, minn qari tar-Rikors tal-appell jirriżulta ben ċar li dak li l-appellant qed jilmenta dwaru huwa li mill-provi mressqa quddiem l-Ewwel Qorti hija messha sabet lill-appellata ħatja tal-imputazzjonijiet dedotti kontra tagħha.

Illi din il-Qorti hija tal-fehma li jkun opportun li f'dan l-istadju ssir riferenza għas-sentenza mogħtija fit-28 ta' Lulju 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Wayne Lee Mario Cassar** (Numru 99/2023) fejn dwar

il-punt imsemmi hawn fuq, din il-Qorti diversament preseduta qalet hekk:

> "Illi imbagħad is-sub-inċiż (1)(b)(iv) għall-Artikolu 413 jindika illi l-Avukat Ġenerali jista' jappella minn sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati f'dawk il-każijiet li ma jġorrux piena ta' aktar minn sentejn priġunerija, jew li huma punibbli permezz ta' multa jew ammenda, u li allura jaqgħu taħt il-kompetenza oriġinali tal-Qorti[1], f'każ li l-imputat ikun illiberat unikament meta jikkonkorru xi waħda mit-tlett ċirkostanzi hemmhekk ravviżati, u ċioè illi l-fatt ma jkunx fih l-ingredjenti ta' reat, l-azzjoni tkun estinta, jew ikun hemm sejbien ta' ħtija jew liberazzjoni preċedenti.
>
> Illi huwa pależi illi l-appell intentat mill-Avukat Ġenerali ma jinkwadrax ruħu fl-aħħar żewġ istanzi indikati u allura l-Qorti tifhem illi l-appell ntenta jista' biss jkun ikkunsidrat li jaqa' taħt dak dispost fis-sub-inċiż (1)(b)(iv)(i) u ċioe' illi *"il-fatt ma jkunx fih l-ingredjenti ta' reat"*.
>
> Illi minn qari tal-aggravji mqanqla mill-Avukat Ġenerali huwa evidenti illi l-ilment ewlieni jistrieħ fuq il-fatt illi l-Ewwel Qorti meta ġiet biex tagħmel apprezzament tal-provi erronjament qieset illi l-aħjar prova li l-każ kien jagħti kellu jkun il-kuntratt lokatizju u allura li kienet żbaljata meta qieset illi l-provi l-oħra li kien hemm fl-atti ma kinux biżżejjed sabiex setgħet issib ħtija fl-appellat, lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raġuni.
>
> Illi hija l-fehma tal-Qorti għalhekk illi l-appell tal-Avukat Ġenerali jaġġira ruħu unikament madwar l-apprezzament tal-provi li sar mill-Ewwel Qorti li waslet biex tillibera lill-appellat għaliex qieset illi l-provi li kien hemm fl-atti ma kienux biżżejjed b'saħħithom biex

---

[1] "Artikolu 370(1)(b)(c)."

jistabbilixxu illi l-appellat fil-fatt kien sid il-kera u allura seta' kien is-suġġett attiv tar-reat. L-Ewwel Qorti ma wasslitx għal liberatorja minħabba xi *"error iuris"* u allura għaliex il-fatt ma kienx jikkostitwixxi l-ingredjent tar-reat.

Illi l-ġurisprudenza kostanti u paċifika tal-qrati tagħna fissret hekk dan il-jedd ta' appell ta' l-Avukat Ġenerali. Fis-sentenza fl-ismijiet "Il-Pulizija vs. Antonio Caruana"[2] ġie ritenut illi –

> **"B'liġi l-Attorney General ma jistax jappella dejjem, imma biss f'ċerti każijiet speċifikat mil-liġi stess. Wieħed minn dawn il-każijiet hu dak li fih il-maġistrat ikun illibera għaliex ikun irritjena li ma kienux jikkonkorru fil-fatt il-kostituttivi tar-reat. Għal raġunijiet kemm il-darba spjegati fil-ġurisprudenza, dan il-każ ġie dejjem limitat għal meta l-Maġistrat, bla ma jkun daħal fl-eżami tal-fatti tal-kawża, ikun iddikjara li l-fatt "kif-dedott" (apparti mill-provi, u għalhekk mhux il-fatt kif pruvat) ma jikkostitwixxix reat. Sussegwentement, il-ġurisprudenza, ormaj paċifika, estendiet l-interpretazzjoni ta' dan il-każ li fih l-Attorney General jista' jappella billi nkludiet fih anki l-każ meta l-Maġistrat ikun applika għall-fatti enunċjazzjoni żbaljata jew inkompleta tar-rekwiżiti tar-reat, għaliex intqal li l-appell ikun allura fuq punt ta' dritt."**

Illi l-kompjant Imħallef William Harding, fil-ktieb tiegħu ntitolat "Recent Criminal Cases Annotated" jgħid li –

> **"The Attorney General may enter an appeal, *inter alia*, whenever the party accused has been acquitted on the ground that the fact**

[2] "Qorti tal-Appell Kriminali, deċiża nhar il-31 ta' Ottubru 1953."

does not contain the ingredients of an offence. The word "fact" in this provision had at all times been held to mean the fact as contained in the charge apart from the evidence, and not the fact as it subsequently appears from the evidence. If the Magistrates acquits the accused because the fact is not proved, or because the fact, as it appears from the evidence, does not amount to an offence, then no appeal lies. An appeal will lie if the Magistrate, considering the fact solely and simply as contained in the charge, apart from the evidence, has come to the conclusion that that fact does not constitute an offence. In effect, this means that on a question of fact no appeal lies, but an appeal will lie on a question of Law.

An appeal will also lie – under the provision afore quoted if the Magistrate, after hearing and weighing the evidence, has, in applying the Law to the fact as proved, made a wrong interpretation of construction of the Law. In any such case, although the Court below has considered the fact as proved, still in as much as a wrong construction of the Law has been made, the questioned raised on appeal is, in reality, a question of Law.

For the purpose of examining whether a judgement be subject to appeal or not, in accordance with the aforesaid rules, it is essential to look more at the substance of the judgements than at the words which the Magistrate may have used, not always, perhaps, with the denied accuracy.[3]"

[3] "Paġna 64, kif anke ċitata minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-appell kriminali fl-ismijiet "**Il-Pulizija vs. Joseph Ellul Sullivan et**", deċiza nhar id-29 ta' Novembru 1982."

Illi, ukoll fis-sentenza fl-ismijiet "Il-Pulizija vs. Gaetano Cuschieri et" deċiża minn dina l-Qorti diversament preseduta nhar il-25 t'Ottubru 1984 ġie ritenut li –

> **"Fil-fatt jiġi ribadit dak li ormai għandu jkun jaf kulħadd li biż-żmien din il-Qorti u qabilha l-Qorti Kriminali (Sede Appell) kienu estendew il-każ fejn il-Maġistrat ikun illibera lill-imputat għaliex ikun irritjena li ma kinux jirrikorru fil-fatt il-kostituttivi tar-reat biex jinkludi fih ukoll il-każ meta l-Maġistrat ikun applika għal fatt enunzjazzjoni żbaljata jew inkompleta tar-rekwiżiti tar-reat. B'ġurisprudenza kostanti għalhekk ġie konċess ukoll id-dritt ta' l-appell lill-Avukat Ġenerali anke f'dan il-każ għax kif tant tajjeb spjegat fis-sentenza in re Pol. vs A. Caruana, mogħtija minn din il-Qorti fil-31 ta' Ottubru, 1953, l-appell ikun allura fuq punt ta' dritt. Però għandu jiġi mfakkar illi fl-applikazzjoni ta' dan il-prinċipju dawn il-Qrati dejjem addottaw linja dritta u inekwivoka ta' raġunament li assikurat li ma jsirx tiġbid ta' argumenti mill-Avukat Ġenerali biex jottjeni dritt ta' appell meta ma għandux u għalhekk dejjem għamlitha ċara din il-Qorti li dak li trid tara hi s-sustanza tas-sentenza fil-kumpless tagħha u jekk essenzjalment il-bażi tkun verament apprezzament ta' fatti ma jingħatax lill-Avukat Ġenerali d-dritt ta' Appell. Ir-raġuni hi ovvja u ċjoè għaliex ma għandux jintuża hawn qed nitkellem mhux fuq dritt ġdid ta' appell imma fuq estensjoni tal-massima li l-Avukat Ġenerali għandu dritt ta' appell meta l-Maġistrat ikun illibera għax ikun irritjena li ma kinux jirrikorru fil-fatt il-kostituttivi tar-reat.**

Illi dan kollu din il-Qorti qalitu mhux għax kien hemm xi parti minnu li s'issa ma kienitx ċara iżda għax l-allegata enunzjazzjoni żbaljata jew inkompleta li l-Avukat Ġenerali qed jimputa li kien hemm fis-sentenza meritu ta' l-appell odjern din il-Qorti sempliċiment ma tistax taraha. Fil-fatt anzi hu bl-iktar mod ċar li fis-sentenza appellata ma hemm assolutament ebda enunċjazzjoni ta' liġi u għalhekk ma jistax jiġi ssostitwit dak li qed jiġi allegat.

Fil-fatt l-għaref Avukat Ġenerali qed jallega illi l-Ewwel Qorti għamlet distinzjoni bejn dak li "ma irriżulta b'ebda mod ippruvat" u dak li "ma rriżultax sodisfaċentement ippruvat stante konflitt fil-provi" u din hi distinzjoni li ma għandha ebda fundament fil-liġi. L-appellant fil-fatt qed jikkontendi illi l-grad ta' prova rikjest mill-prosekuzzjoni skont il-liġi huwa wieħed u uniku u ċjoé l-prova "Mingħajr dubbju raġonevoli". L-appellant ikompli ukoll jargumenta illi: "Il-Liġi ma tirrikjedix li l-prosekuzzjoni għandha tipprova l-każ tagħha "sodisfaċentement". Dan hu grad ta' prova li mhux magħruf fis-sistema penali Malti u huwa priv minn kull sinifikat. Inoltre, l-"konflitt fil-provi" ma jwassalx, kif irriteniet l-Ewwel Qorti għall-konsegwenza li l-prosekuzzjoni ma jirnexxilhiex tipprova l-akkużi skont il-liġi. Il-konflitt fil-provi huwa parti integrali mill-proċess kriminali u l-apprezzament ta' tali konflitt mill-ġudikant jifforma parti mill-eżerċizzju li hu mistenni jagħmel fir-riċerka tal-verità. Il-ġudikant ma jistax jagħmel, bħal ma għamlet l-Ewwel Qorti, li appena jidhirlu li hemm konflitt fil-provi allura jasal għall-konklużjoni li r-reati ma rriżultawx. Fil-każ

ta' tali konflitt iżda, jispetta lill-ġudikant li jagħmel l-apprezzament tal-provi ggwidat mill-kriterji tal-liġi stess (ara artikoli 633 u 634 tal-Kodiċi Kriminali) u jiddeċiedi skont ir-regoli tal-liġi liema provi għandu joqgħod fuqhom u liema provi għandu jiskarta. Dan l-eżerċizzju ma sarx mill-Ewwel Qorti li kull ma għamlet hu li appena dehirlha li rriskontrat konflitt fil-provi waslet għall-konklużjoni li r-reat ma ġiex ippruvat".

Illi fuq dawn is-sottomissjonijiet kollha din il-Qorti għamlet il-konsiderazzjonijiet tagħha u hi tal-fehma opinjoni li n-nullita' eċċepita għall-appell ta' l-Avukat Ġenerali hi inekwivokalment fondata u radikata. Infatti mhux biss ċerti asserzjonijiet indikati huma totalment gratuwiti iżda din il-Qorti tinsab kompletament konvinta li anke jekk kellha tagħti valur assolut li s-sottomissjonijiet ta' natura legali li għamel l-appellant xorta trid neċessarjament tasal għall-unika konklużjoni li tista' raġonevolment tiġi raġġunta u ċjoè li fis-sentenza appellata hemm biss apprezzament ta' fatt u xejn iżjed. U mhux korrett dak li sostna l-appellant li fis-sentenza hemm anke minimament xi indikazzjoni li l-Ewwel Qorti ttrattat il-każ leġġerment u għamlet apprezzament tal-fatti superfiċjalment biss. L-apprezzament sar u jekk l-Avukat Ġenerali ma jaqbilx miegħu ma jfissirx li b'daqshekk ottjena dritt ta' appell meta ma għandux anke jekk l-istess appellant iħossu konvint li ma jistax jaqbel ma' dak l-apprezzament. L-istess liġi ma ttihx dritt ta' appell f'każijiet bħal dan u għalhekk ma baqgħalha xejn din il-Qorti ħlief li takkolji l-eċċezzjoni tan-nullità tal-appell."

> Illi, similment fil-kawża fl-ismijiet "Il-Pulizija vs. Giorgia Zammit", kien deċiż hekk dwar l-interpretazzjoni li għandha tingħata lil dan is-sub-inċiż tal-liġi u d-diċitura adoperata illi l-"Fatt" ma jkunx jikkostistwixxi reat:–
>
> > **".... Il-fatti jistgħu jkunu dawk imputati u jistgħu jkunu dawk li jirriżultaw. Fl-ewwel każ hu prospettat il-każ fejn il-Qorti bla ma tisma prova tiddeċiedi li l-fatt imputat ma fihx l-elementi ta' reat u allura hemm l-appell tal-Avukat Ġenerali u dan ikun purament appell fuq punt ta' dritt. Similment jekk wara li jinstemgħu l-fatti tiġi applikata ħażin il-liġi ikun propjament qed jiġi deċiż li l-fatti ma jikkostitwux reat mhux għax neċessarjament hu hekk iżda għax tkun saret enunzjazzjoni żbaljata jew inkompleta tal-liġi. F'dan il-każ l-appell hu mogħti lill-Avukat Ġenerali jekk veru jkun sar dan l-*error juris* biss u l-fatti fil-fatt jistennew l-eżitu ta' din il-kwistjoni."**
>
> Illi, ifisser għalhekk illi jkun ammissibbli appell f'żewġ każijiet biss, "**jiġifieri meta l-Maġistrat ikun waqaf fil-fatt kif dedott, apparti l-provi, u ddikjarah mhux reat, jew inkella meta jkun daħal fil-provi, imma jkun applika għall-fatti riżultati interpretazzjoni ħażina tal-liġi**.""

Illi filwaqt li din il-Qorti tikkondividi ma' dak hawn fuq ċitat u tagħmlu tagħha, hija tagħmel riferenza għal dak li ngħad minnha aktar 'il fuq f'din is-sentenza fejn ingħad li mir-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali jirriżulta ampjament ċar li l-ilment tiegħu primarjament idur madwar apprezzament żbaljat tal-provi mressqa quddiem l-Ewwel Qorti.

Illi mir-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali minn imkien ma jirriżulta xi argument fejn tiġi mqajjma xi applikazzjoni żbaljata tal-liġi minn naħa tal-Ewwel Qorti. B'hekk tenut kont ta'

dak kollu li ngħad hawn fuq, din il-Qorti tqis li l-appellata għandha raġun fl-eċċezzjoni mressqa minnha fir-rigward tar-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali fis-sens li huwa jirrigwarda biss l-apprezzament tal-provi magħmul mill-Ewwel Qorti. Għaldaqstant isegwi l-eċċezzjoni hawn fuq imsemmija u li ġiet imressqa mill-appellata ser tiġi milqugħa bil-konsegwenza li ma hemmx il-ħtieġa li din il-Qorti tagħmel il-konsiderazzjonijiet tagħha dwar dak imsemmi mill-appellant Avukat Ġenerali fir-Rikors tal-appell tiegħu.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi tilqa' l-eċċezzjoni mressqa mill-appellata Pauline Marie Chetcuti rigward l-improponibilita' tar-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali bil-konsegwenza li din il-Qorti tiddikjara l-istess appell bħala irritu u għalhekk tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tiegħu.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Reġistratur